

2
IOANNIS

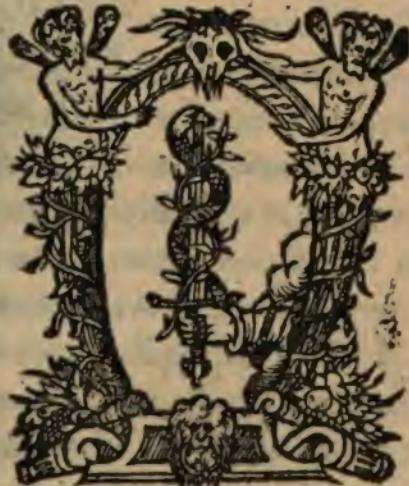
VERNERETI

PONTERLIANI

ANIMADVER-
SIONES

In Michaëlem Poletum artium liberarium
professorem Montanum.

Ad eruditissimum & sapientiss. virum D.D. Claudium Fa-
rod, viriisque iuris Doctorem ornatis. & Ecclesie
Bisuntinensis metropolitane Cano-
nicum dignissimum.

L V G D V N I,

Apud Benedictum Rigaudum.

M. D. LXXV.

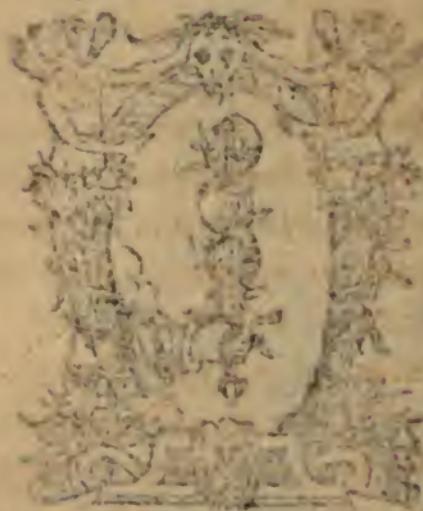
175
176
177

178
179

180

181
182

183
184
185
186
187
188

189

190

191

ERUDITISSIMO

VIRO D. CLAUDIO FAROD,

Doctori & Canonico ornatiss.

Ioannes Verneretus

S. F. D.

Vemadmodum tyrones, vir eruditissime, qui primū in castra veniant, ne rerum bellicarum imperiti à circunstanti cōrona possint iudicari, assolent mehercule ea quæ dimicandi arte didicerunt, intra vallum repræsentare, nunc maxima corporis agilitate exiliētes, resiliētesque, nunc audentius procedentes, seruato motu & gestu æquilibrio, ensem in similares, & dissimilares coruscando vibrandoque partes, hastam ultro citroque in multiplices ictus concutiendo, & (si fas est) ferratas sues oxyssimè personando, ut certissimum tanta velocitatis & fiduciae pariant argumētum: sic mihi Neoptolemo in bonarum artium curriculo esset nunc faciundum, si tua dignitas, aut vita sanctimonia eo non videretur perturbanda, vel ipsa (& melius) materia suis hucusque emi-

ea radicibus, nihil haberet supra se maius, nihil præclarius, in quo id præstare quirem. commodius: accedit & illud, quod tua Socratis innocentia, Platonis diuinitas, Aristotelis excellentia, prudentia Isocratis, iustitia Radamanthi, consilium Demosthenis, aut pietas summa Aristidis non longiore egeat: verborum circunductu, sed tantum contenta sit ecclesiastica negotia (quæ laicorum arbitrio non sunt committenda) disponere, ut iisdem ita compositis quisque catholicus possit sese accommodare, te vero ita vivere, ut quædam monumenta tuarum maximarum virtutum posteris valeas relinquere: quæ omnia cum sint ad virtutem sic disposita, recte tibi medius fidius procedent uniuersa. Tacebo igitur de tuis animi bonis quæ sentio dicere, nè honestam corporis compositionem, quam præ te geris, silentio prætermittam, propter quam hodie ab omnibus reuereris, de qua etiam si Aeschilus sententiam ferret, imperio dignam (nec temere) iudicaret: laudaris præterea propter illa fortunæ bona, quæ de die in diem, vi-
 duis & pauperibus scholasticis (quorum gemunt sub pondere membra) elargiris, ad imitationem Aristippi Cyrenaici, qui abiectit, quo humana vita consuleret, quidquid auri & argenti possidebat, idque cum sit mirificum & prope diuinum, de tua humanitate, iam vero audes dicere, quod pius

Aeneas

Aeneas apud Virgilium quondam dixit de
Didone i. Aeneidos,

Infretā dum fluij curret, dum motibus umbra
Lustrabunt, conuexa polus dum sydera pascet,
Semper honos, nomenq; tuū, laudesq; manebūt.
Verum enim uero (vir integerrime) valde refor-
mido, ne suspiceris figulum figulo libenter inuide-
re, ideoque aduersum se canum more latrare velle:
sed misera mea foret conditio, si tandiu resideret
in voluptate, quandiu Poletus stare vellet in ob-
sceno: qui nihil habens ponderis, nihil grauitatis,
in officio assolet insanire, & inuercundē se gerere
iuxta vilitatem (homines etiam desidiosos exci-
tantem) quam pro mercede superbit, & gloria-
tur ab unoquoque compilasse, qui vero nihil po-
terat, is solus erat calumniae proximus, quamvis
longe sibi fuisse conducibilius tondere, quam de-
glubere totum pecus: nam lupus fame insaniens
oue una satiatur aut altera: deinde auius in ne-
mora proximiora se recipit, ubi prius caudam sub-
iecit vtero pauitantem: & leo rugiens prædam a-
deptus modicam, ut capream fugacem, aut cer-
uum in cornua surgentem, cessat à venatione
sua. A Poletō igitur libenter me reuoco, ne reli-
qua vita suæ naufragia sedulò persequens, me-
i psum aliqua relatione odiosa implicē, deformesq;
salebras in imo iecore suæ turpitudinis patiar ia-

cere: ideoque non ut figulus figulo (longè cùm
sint disparia vita, & consuetudinis officia) inui-
deat, nec quoniam alio altercationum dissidio hoc ha-
bui, quod iuxta officium censerem sibi proponen-
dum, in quo si quicquam fuerit deterius, tuæ man-
suetudinis erit, & prudentiae summe non tam ne-
gligentia (à qua egregiis meorum præceptorum
mandatis sèpè recessi) quam iuuenili etati ascri-
bere, quæ aliquando ita effervescit, ut exoptatum
virtutis fastigium haud statim assequi possit.

Bene vale & sis fælix. Datum Ba-
noniae Kalend. Aprilis,

1570.

Virescit vulnere virtus.

10. ANNIS. VERNE-
RETI ANIMADVERSIONES
in Michaelem Poletum, artium li-
beralium professorem
Montanum.

I obiter tua quid temeritas,
aut ignorantia, quæ omnibus
est noxia, & potissimum do-
centibus periculosa, vel po-
tius malitia postularet, specta-
re voluisse: fecissem equi-
dem (doctorcule omniū quos
vnquam Burgundia tulit ineptissime) quod non
nulli sapientes & eruditissimi viri suadebant, vt
te potius contemnerem, quam his animaduersio-
nibus bardum irritarem. Verū menim uero cùm
nulla pars tui corporis tūpitudine carere videa-
tur, mihi non solum amplissimus, sed iis etiam
omnibus, quos lingue tuæ petulantia lacescere tibi
voluptatis regnum fuit, tanquam plenus & redun-
dans alueus relinquunt respondendi locus. Quō
sit, vt inter alios cōticere hanc debeam, cùm mihi
moestus ita quondam fucris, vt liberè Vernere-
tum respirare non tuleris: respondebo tamen fors
minus vehementer, quam à te sim lacesitus, nec
iste tuus color seruilis, nec dentes putridi, nec pi-
losæ genæ à proposito Neoptolemum poterunt a-

uocare:cui necessum est loqui, tanquam qui sciat Amyclas silentio periisse, & cuius in poena constituto conuenire, qui recte ab alio punitur, aut ut ipse melior fiat, aut utilitatem capiat, aut exemplum quoddam aliis exhibeat. Et ut sit tibi propositum quod in animo meo constitutum est, tria duntaxat (ne animus aberret suspensus curis maioribus) hoc in negotio facturus sum, primò tuā erroneam viuendi consuetudinem proculare, & illico meliorem proponere, ut assuescas iracundiam maledicendique morē temperare, ne in maledicōs videaris propemodū excandescere. Malum siquidem recens facile opprimitur, sed inueteratum sit plerunque robustius: addc etiam quod maximum est cunctis in vita certamen propositū quo superemus vitium, virtutēmque sequamur, cunctaque omnino quæ inter homines habentur bona, ut ipsi boni simus, si minus, pro nihilo habeamur. Secundò tuas de rebus friuolis ymbratiles altercationes, & adulterinas de philolosophia opihiones & sententias in mediū afferre, & è vestigio certis argumentis & rationibus refellere quod si non præstareim, illis certe non viderer assimilis qui lucernæ ut ardeat lychnum satis emigunt, & manu contrectant, ceterūm olei nihil omnino (quo magis ardeat) infundunt. Postremò, beatam eam fore iuuentutem quæ tuis non decipietur fraudibus & lenociniis prædicare, quibus omnia quæ sciebas etiam viorum illustrium calculis approbata, lacinasti. Nec temere respondeas id te fecisse ad ipsius Aristotelis imitationē, cui solenne

lenne sepe fuit Ideas Platonis labefactare. Nil etenim vel saltem parum est aliquem reprehendere, & reprehensionis rationem non asserre. Mirum igitur non est quod in illis exercitiis generosum sancte primò exhibueris, & in iusto certamine frequenter defeceris. Qui semel vincitur, potest euentum aduersum imputare fortunæ, qui verò non tantum primo congressu, verum etiam secundo superatur, seipsum fateatur suis partibus & comodiis defuisse. Tam molliter hoc agere, & in illis rebus exequendis tā pueriliter te ipsum exhibere, non est ætatis quæ honesta sunt consideratis. Quo sit ut Delio quodā natatore indigere videaris, nō qui in superficie natet, sed in profundū se immergit, & illas densas tuarū ineptiarū salebras discutiat, eo quia omnia à te parum intellecta consupercare & contaminare consueuisti, ut solēt Harpyiæ Virgilianæ, si liceat falsa, cum veris commisceari. Homo non dicitur magis sapiens quām brutum, nec brutum melius sentiens quām lapis, aut lignū: quoniam ea quæ comparantur non conueniant iure in quo sit comparatio: tū tamen in hoc cū Harpyiis conuenis, quod omnia quæ attingis, obscene omnino reddis. Quamobrem dum per ætatem lices debes illud Ouidij carmē corā tuis oculis semper proponere, & paulo altius in animo reuoluere,

Principis obsta, serò medicina paraturo:

Cum mala per longas inuoluere moras.

Sit igitur hoc principiu[m] ab accusatione tua temeritatis & ignorantie: ut quantus es à summō (ut aiunt) capillo, ad calcaneum usque depingam.

Cur ita? res tuas (dices) habeto, méque vt à tene-
 ris annis cōsueui, Germanis cyathissare sinas, cùm
 valde sit arduum & difficile veterem canem loris
 assūscere. Eya age, forti animo sis, exinde credis
 quod in vnumquenque verè cordatum tanquā in
 blytēum te debacchari ferendum sit? cùm iam il-
 los laudes qui nunquam brachia aduersus torren-
 tem direxerunt, & iis (quod est peius) ancilleris,
 quos odio habes. Quānam est illa tua cymbrica
 audacia? celtiberica fides? animosa Thraciæ sa-
 pientia? qua plus valet apud te quod violentia co-
 git, quām quod præcipit verecundia? Ideoq; nul-
 lus hīc lenitati relinquitur locus, seueritatem res
 ipsa postulat: nam tantæ dementiæ diutius indul-
 gere, esset mediushidius incremētum adiicere: cui
 si modum non feceris, periculum non mediocre
 erit, nē serpat malum longius quām arbitreris,
 quod quidem cum nimia libertate lasciuiam pri-
 mò parit, deinde contemptum legum, post hæc se-
 ditiones, & extremam denique seruitutem. Vt eò
 vnde defluxit recurrent oratio, & vt ordo præscri-
 ptus obseruetur, Æmilianum illud gymnasium in
 quo dominium veluti quidam Radamanthus obti-
 nebas; pridie Kalen. Ma. magnō salo & fluctibus
 agitatum, dum iuueniles annos ducerem, offendis
 cuius præ foribus inscriptæ erant quædam quæ-
 stiunculæ, quæ die solis (vt Ethnicorum more
 scripseras, vel scribi iusseras) hora quarta pome-
 ridiana agitarentur: quibus visis & lexitatis, ego
 discēdi cupidus (absit inuidia verbo) statim gra-
 dum repressi, quamuis alio eundi mirum in mo-
 dum

dum me vrgéret occasio, illisque pro virili apprehensis haud languidior factus, meliora tenens in votis, deteriora in expectatione, te plurimū salutē iussi, & argumentis vltro citróque habitis tandem conquieuiimus. In principio quidem nostræ disputationis satis aptus videbaris, paulatim inceptior, postremò omnium ineptissimus: tum quòd in nostris disputationibus ut plurimū certares auctoritatibus, & nō rationibus & legibus: tū quòd tua verba cupressis similia aqua hætere mihi viderentur: interque tuos scholasticos veluti frendentis bestiæ clamor esset, qui per montes & speluncas horréendum quiddam resonaret. Verū enim uero minime mirum est si quid tale acciderit. Vbi enim senes sunt impudentes, ibi adoleſcētes sunt delibuti, & iuuenilitè ferocientes. Si aliquam disputando conceperas latitiam, decebat eam verbis exprimere non auium more corporis gesticulatione, qua feruere latè videbaris, & altercando quiduis producere, studiosorūmque iuuenum ingenia à rectis studiis autocarē. Quare iam verè possum & debedo dicere, mihi vnicam duntaxat virtutem inquirenti, nihil aliud quām quoddam examen vitiorum apud te repositum occurrisse, cùm nihil pensi haberet, sed quocunque voluptas te traheret, proximores, & vndecūque dolor re traheret, protinus aſſugeres. Turpior iſ habetur (mihi crede) qui, indulget voluptatibus, quām qui succumbit vel minimis doloribus: quoniam non ſolūm eſt viri fortis officium, metus & pericula ſuperare, ſed quasque voluptates coēceret.

¶ misere

O misera vitæ tuæ conditio, quæ tandiu residet in voluptate, quandiu fortunæ poscit libido, & veluti lutulentus sus consistit in obsecno. Tandem cùm rapidus Sol (orta enim occidit & aucta senescit) in occasum iret, epulū mihi præbere curasti, quod tibi denegare, qui prius mihi confisus fuisses, nequaquam in animo tuli. Verū ubi post epulas Ceteræ & Libero hæta mens diffluxisset, ioci tantum & assentationes posthabitæ seriis in pretio erant: tum temporis irritans iram, titillans libidinē, soluens risum, effundens postea maximas tuæ spuncie quærelas: aquam loquendo sordidare videbaris, optareque mortalium genus clingue, & infantis instar esse, & res ipsas pro voce hominibus fore, quo qui grauitate orationis præstarent, pro nihilo haberentur. Phantasiabar deinde hominem sine capite, domum sine fundamento, bouem sine ventre, gruem sine collo, vallem sine monte. Quod apud me paulò altius repetens, seruile esse dixi amare delicias, & apprime regium diurnis, nocturnisq; incumbere laboribus & vigiliis, honorēmque tibi venisse intempestiū, ut misera inter nos regnaret discordia, cùm in aliquo non sit succus diurnus, qui tam celestiter fuisset maturitatem assequutus. Tam enim magna (qualia te scire credis) vel temporis momento consequi, non humani est ingenij, sed diuinitus potius inspirari: adde etiam quod iij qui tam præcoxi ingenio sunt, præmatura morte (ut dicunt Physici) occumbunt. Sequenti postea lumine sub gallicinum iam absente die abire tentaui, sed repente optimates totius

totius vrbis te conuenire sensi, qui maxima eos
rum bonitate, facundia, & eruditione, ibi mo-
quandam vltra spem & expectationē protrahere
moram impulere, facteque illico (quod vt verum
est ita ingenuè fateot) fuerunt syngraphæ, & sera
pœnitentia cœpit: quandoquidem vt funibus li-
gantur boues, sic verbis homines, iuxta illud,

Verba ligant homines, taurorum cornua funes;
Cornu bos capit, uoce ligatur homo.

Id equidem parum est, nisi accederet illud maius
quod est apud Ciceronem in oratione pro C. Ra-
birio Posthumo, nihil esse videlicet dementius
quām scientem in eum locum venire, vbi liberta-
tem sit amissurus: quæ reuera pretio nūmatio non
est astimanda, vnde vulgo dicitur,

Non bene pro toto libertas uenditur auro.

Volens enim magnam in illa porticu in quā vēd
es educatus docendi prouinciam suscepī, sed tuā
viuendi consuetudinem primō ignorauī: quoniam
te prima fronte electrum, postea quinta argenti
temperatione mixtum animaduerti. Quām verē &
sapienter dictum nūne video, quōd omnia quæ pri-
mo aspēctu pulchra sunt, haud sunt utilia, testa-
bitur Chōrebus, non inficias ibit Eurialūs, pro-
pter armorum mutationem. Accedit & illud, quōd
velutē dibaphus, orichalcum pro auro radiente
obiiciebas, mel in ore gerebas, & retro mordere
equis & velis perquitēbas. Scribit Plato de legib-
us libro 8. quōd ledere quemuis nihil habet dif-
ficultatis, sed cuiusuis hominis est: at utilitatem
afferre, nequaquam cuiusuis est. O me miserum
& infel

& infelicem, cui nunquam venerit in mentē flu-
 ētiuagos nautas demissa bolide aut conto tentare
 aquatum profunditatem; priusquam passis velis
 se credant ventorum arbitrio: sed tui amicitiam
 (cui voluptates præponere belluarum est extre-
 mum) iniērim, antequā multos salis modios te-
 cum consumplissem. Hanc rēm pessimo exemplo,
 peiore agressus consilio, macte virtute esto: ut sal-
 tem apprehendas, quod quantum potui studiosos
 adolescentes à te contradictoriè dissententes, in
 statum quadratum, animorūmq; mutationem re-
 uocauit: cūm prouincię suscepit bonū fuisse (quod
 non negasti) initium, melius medium, & optimus
 finis. Ridiculum enim foret in aliquam rēm la-
 borem impendere, & nihil quod sit recta ratione
 cōsentaneum efficere. Verū nihil probabas, nisi
 id quod faciebat ad tuum palatum, Gryllum per
 loca inulta & sterilia insequens, & veluti heluo-
 lous abdomini inseruiens, cūm tibi mehercule
 nunquam contigerit genium defraudare. Quod si
 inficias iueris, nōne tantæ vinolentia quotidie
 insignia erant ructus graves, virus animæ, ventris
 sonitus, ciborumque fastidii ita ut modò hos,
 modò illos (liceat te doctoreculum hīc appellare)
 discipulos, verberibus, pugnis, scipione, lapi-
 dibus, & (difficile creditu) pugione cōtunderes,
 ac nisi præsto adfuissem, fortasse trucidasses, ut tan-
 dem euomerēs virus consciencia tuā. Præterea
 tuis discipulis multa citra iudicium imponebas,
 & in tanta animi perturbatione nouas leges pro
 arbitrio ferebas, in quibus constituendis peius est
 latini 30

errare

errare, quām hominem (vt inquit Plato) trucidare. Nec tibi vñquam venit in mentem apud Locris legem esse, vt qui nouam legem vult rogare, collo in laqueūm inserto id facere iubetur; quod si ea lex è républica esse iudicatur, solutus liberatur: si minus, laqueo constricto necatur: quamobrē nouas leges ferre non audent. Id si apud Burghundiones studiosissimos etiam obseruaretur, iam millies per Herculem periisses, aut à legibus innotrandis, constituēdisquē tuām mentem auocasses: quod postquam hucusquē non intellexeris, facile quis perspiciet magnam circa te impētitā earum rerum extitisse, quarum te peritū esse opor tebat, ne tantam in discipulos exerceres Dionysij Syracusani crudelitatem immanitatemque. O sce lus, o mores, o tempora cunctis hominibus inaudita. An aliquid interesse censes, vtrū quis se convertat in belluam, aut in hominis figura tantam belluę nequicquam cornuta gerat immanitatem? Sanguine gaudere, & vulneribus (mihi crēde) nihil aliud est quām abiecto homine in sylvestre animal transire, & teneram aetatem quæ a lachrymis vitam auspicatut, propermodum encēare. Iu uenilis enim aetas non est graui doloris attificio, sed exemplo potius & opere valido ad optimas quasque artes & disciplinas aliquibus irritamentis prouocanda, iuxta illud quod est tritum & deo cātitatum in scholis grāmmaticōrum,
 Dant crustula blandi
 Doctores, clementia uelint ut discere prima.
 Id postquam hon feceris, tuæ cerviēs vinculum
 denotat

denotat luminis orbitatem, & vegetę rationis im-
 pedimentum. His de rebus plura verba non fa-
 cio, ut ad tuam docendi methodum infinitis pro-
 pemetum inuolutam tenebris me conferam, qua
 rerum duntaxat superficiem tractat, nunquā pro-
 funditatem disquirēns, & ex hallucinanti & plum-
 beo Epicuri ingenio multa (sicuti præstigiator)
 studiosorum adolescentum ingenii proponens,
 quæ non sunt in esse, quod idem vel simile est, ac si
 aquas cibro gestare eos coegisses. Hoc agere, hu-
 mani non est pectoris, sed ferrei potius & ada-
 mantini, & quædam profecto friabilis molitices.
 Istud ynum negare minimè debes, nisi omnia ne-
 gare consueuisti; nam in eo quod sciunt, omnes
 non possunt discrepare: & recordare quod factum
 etiam prætextu inuaidæ dispositionis infectu esse
 non potest, vnde scribit Aristoteles lib. Ethico. 6,
 Deus hoc solo priuatur, infecta facere quæ facta
 sunt. Insuper quale illud tuum est dicendi genus,
 turgens, lascivum, & inani iactantia & exultantia
 plenum; in quo si Pompeius te audiret, talentum
 tibi dono dare recusaret, cum modo affirmes,
 quod paulò ante negasti, & rursus neges, quod
 prius affirmandū esse duxisti: quo modo haud po-
 tes in hæc re reprehensionis periculum cuitare.
 Dices fortasse in magnis rebus difficillimū esse
 omnibus (aliis alia præsertim sentientibus) placere
 posse. Hoc esse verissimum quis non videt: verum
 tuæ ne res magnæ dicende sunt, quod supradicta
 præstiteris, & nunquam inuentor fueris alicuius
 ordinis sive dispositionis, nec consilium (quod est
 prudentia)

prudentiæ defectus) prius actione constitueris, fâ
cili credulitate ad falsa prolabens, & ignota pro
veris tenens: omnes quamuis virtutes & vicia
sint in nostro libero arbitrio, quod ni ita se habe-
ret, non esset docere opus, ut vult Aristoteles, sed
omnes fierent boni aut mali secundū illorū tem-
peramentum. Nec necessum est ut ab hac senten-
tia Platonis auctoritas nos auocet, qui credidit
quod per studium & exercitium in nobis sciētia
non causabatur, sed tantum impedimenta remo-
uebantur, & homines quasi in notitiā eorum quae
naturaliter sciunt, ex impressione formarum sepa-
ratarum reducebantur. Ideoque tē vehementer
hortor moneoq; , ut dū per etatē licet discas sapē-
re, & cū ratione loqui, ne homines qui tibi atē-
nas inurere maculas exoptant, quas reliquum
vitæ tuæ curriculū delete vix ac ne vix quidē pos-
set, istud hilari ore cantillantes animaduertam;
Asperius nihil est humili cum surgi in altum.

Nullis enim fortunæ bonis (quæ virtutū sunt in-
strumenta, ut vult D. Ambrosius) tantas rāq; p̄f-
claras res Lutetiaæ Parisiorum peregisti, ybi Spā-
tacus (ut aīs) inter famulos vocabaris. Nescio an
id citra iactantiā dicas, vel mentiendo erubescas:
si enim ita se haberet, in dubium quis non reuoca-
ret, quin tibi fortuna afferret, & sic paupertas
profuerit, sed à tali prōdelle libera nos domine.
Quod si ignoratia quadā illud tibi assumas quod
est apud Ciceronem, Si maiores noti non fuerint,
à me accipient initium memoriæ suæ: qui & si quo
dammodo noti extiterint, nonnulli tamenē me non
admodum aduersum in ferēdis calculis habituri

sunt qui sperant maiorum tuorum triumphos & honores (si qui fuerint) per tecessatores, illorumque nomen, qualecumque sit ad internectionem impudentia petuereturum. Nec tibi obijcio quod à natura processit, nā Demosthenes scribit, Mihi quidem ob paupertatem, quis virtus etiandis non videretur, nec ob diuitias extollendus: hoc est, natus sis pauper an diuīs, ob id calumniam pati: nō debes; sed quod tam male, hucque te gesseris ut in nihilum tuam familiam deduxeris. Aduersum me forsitan insuges, & yā cum M. Tullio gloriaberis, & dices, Satius est me meis rebus gestis florere, quam maiorum opinione niti, & ita vivere, ut ego sita posteris meis nobilitatis exemplum. E quidem vere, flores, non tam in Gallia, aut Burgundia nostra, sed in Critia, vel Sardanapali Alsyriorum regis aula: quoniam quæris quod extremæ est dementiae, sapiens cūm non sis videri tamen vellet, aut ex libro alicunde doctus, aut in medicamenta delapsus, medicum te factū esse putas, cūm nihil aut saltem pati in arte scias; veluti medicus ille Empiridicus, qui circa medici rationem multoties exercuit medicinam, propter quam impudentia & illiberalitatis accepit medelam. Est, & illud quod turpedit seni, aut homini senectutē (ut ait, Seneca) prospicienti, ex commentariis sapere. Pro Di immortales, ubiā genitum sumus, quos hominēnes (quārum farina arboribus luci nunquam erit cōparata), doctegeculos habemus, qui eorum sublimisatibus rempub. academias alijs dogmatis, & antea inauditis his præseruit temporeibus misericordiis tenet, et præcepit, ut cuncta re-

puerascere videatur quod monstrum appareat esse horrendum & ingens. Quamobrem bene actum esse cum nostra Burgudia omnes censere debet, quod ea duos tibi per omnia similes homunculos non genuerit, vel si genuerit haud educauerit, quorum loquacitatibus & illecebris niventer omnis in valde magnum (cum maximo mei multorumque fastidio)ire potuisset precipitum. Inscius quod doceat, incompositus coponat, ordinetque inordinatus, & qui imperium non est passus, pro suo iure, etiam in magnis scholis velit imperare. Melior est (michi crede) qui peccauit, & peccauit; quam qui nunquam peccauit: scit enim peccantibus condolere, & eos ad veritatem reuocare: meliusque hominis voluntate ex facto quam ex verbis cognoscimus, quia multa dicimus quae non facimus. Qui vult docere, debet multum discere, multum autem discere est per totum tempus vitae suae: nam qui parum studet, parum proficit: & qui non facit quod facere debet, videtur facere aduersus ea quae non facit: & qui facit quod facere non debet, non vindicetur facere quod raffus est. I. qui non facit. f. de regi. iur. Quod cum ita sit, nunc vere possum dicere, quod quondam Romanus de lata Agraria legi, feras videlicet & bestias, lustra, rectum, speluncas, cubilia, quod se recipiant in quibusdam Burgundia scholis habere: illis vero quod quotidie pro eius conseruatione labore non parcunt, diu noctuque inuigilant, praeter aarem ignemque nihil in Burgundia esse. Premita enim que studiosis debentur, fere aliis, aut assentatoribus, vel sycophantibus, aut omnino inodotis siue imperitis tribuuntur.

Venio nunc ad illas densas tuarum quæstionum ambiguïtates ac tenebras à te pulchre satis, sed parum accommodatæ excogitatas, in quibus ita te gerebas ac si nullus sub conceauo lunæ ubi fuisset responsurus: eas susciperem tuæ voluntatis erat, susceptas verò adimplere summae necessitatis. Ut enim fruges aëris temperie liquidioreque cælo exuberant, haud secus bonaæ artes eximiaq; ingenia, benignitate, honorificentia, humanitatèq; regia ad summū virtutis fastigium vocantur: contraque inuidia, sordibus, & (ut vult Plutarchus) morositate eorum qui rerum potiuntur, languescunt & restinguntur. Quā malè igitur tui similes sibi consulunt, qui statim labores non superant, sed hiantes & oscitantes deguant in otio & illecebris, quibus sublatis cupidinis arcus pereunt, iuxta illud,

Ota si tollas, perire cupido arcus.

Ibique amore nimirum de suis rebus contrahút, licet seipsum neque sua amare oporteat eum qui in magnum virum eudere volet, ut ait diuinus ille Plato de legibus libro quinto: sed ea tantum quæ iusta sunt, & recta, siue ea apud seipsum, siue apud alium magis peragantur: propter enim vehementem sui ipsius amorem multis contigit, ut quis imperitiam suam putet esse sapientiam. Vnde cum nihil sciamus, confuso ordine nos omnia scire putamus, qui postquam semel est inordinatus, alia quæ ordinata sunt confundit. Itaque ut paucis (O. Poete amantissime), quod sentio dicam, iam sotios diuque extinctos errores tuos grauissimos deceret & cōueniens esset in lucem reuocare, nisi

animaduerterem legi apud Platónem quòd res incurabiles, & in peccato omnino progressas non est iucundum vituperare. Ideoque conabor recentiores duntaxat in medium producere, in quibus tuam socordiam hebétabo, tibiique viam virtutis facilem pro mea virili proponam, quantumuis suapte natura difficilis sit. Vnde Hesiodus ait,

*Sudorem at Diui uirtuti præposuerunt
Immortales, longaque & ardua stat uia ad illam,
Aspera primum, at ubi uentum est ad summa, repente
Fit facilis, posthoc, quantumuis difficilis sit.*

Dabitur igitur hoc quod sequitur in modum præuix cuiusdam inspectionis, in quo ne videar tua dicta aut facta tantum corrigere, cum his propria conferam, in quibus si grauius peccatum quām in tuis committatur, duplii de causa videbor excusandus: primò, quòd in ea adhuc sim aetate constitutus in qua homines si quid peccarint, veniam consequi facile possint: secundò, quòd peccatum tribus duntaxat modis admittatur: nam aut ignorantia, aut infirmitate, aut studio siue voluntate perpetratur: & grauius quidem infirmitate quām ignorantia, sed multò grauius studio, quām infirmitate peccatur. Si peccavi, ignorantia quidē id feci, tu autem studio & voluntate: ergo vides, te grauius deliquisse. Adgredior propositū à virtutibus cardinalibus, quæ quidem quatuor numero sunt: Prudentia, Iustitia, Fortitudo, & Temperantia: vel ordine alio: fortitudo, videlicet, temperantia, iustitia, & prudentia: primo modo eas sic collocauit Cicero in lib. de officiis: secundo autē Aristot. in ethicis. Nunc non agitur quis eas me-

lius ordinauerit, sed an illas omnes complectatur Philosophia moralis. Id quatum sit verum, suspicor ne minem reuocare in dubium. Disputationis tamē causa qua lienem exercere gaudebam, hæc habui quæ tibi obiicerem: quod latius patet, non potest comprehendendi ab eo quod minus latè patet: at iustitia latius patet, quam moralis philosophia, ergo ab hac illa non potest comprehendendi, negata assumptione, huius probatione hoc modo subieci, Iustitia omnes virtutes complectitur, at moralis philosophia omnes virtutes non complectitur, ergo philosophia moralis non tam latè patet q̄ iustitia. Negare propositione nulla distinctione adhibita audientium ora non erubuisti, ideo cum opus non est aliqua probatione syllogistica, in museu illico properauit, & Aristot. locum tibi digito demonstrauit vbi dicitur cap. 1. lib. 5. moralium Nicomachiorum,

Iustitia in se virtutes complectitur omnes.

Vel si maius Ioachimi Perionij viri vnde cunque doctissimi versionem,

Iustitia in se virtutes continet omnes.

Nos autem dicimus quod iustitia dicitur natura lex, cuius complexu omnis virtus clauditur, vnoq; illius nomine omnes virtutu species continentur, ut inquit D. Ambrosius: altera quædam est, quæ cuique pro dignitate tribuit: alia rursus quæ ad contractus conuentionesque hominum refertur, omnibusque quod suum est ex aequo impendit. Vnde excellentissimus Iurisperitus Vopianus ait, & post eum Iustinianus titulo suarum institutionum Imperialium primo, quod Iustitia est constans & perpetua voluntas ius suum vnicuique tribuandi. Hęc

omnia

omnia & multa alia deccebat te virum plusquam
philosophum praemeditari ad solutionem mei ar-
gumenti. Nam scribit Aristot. lib. 7. ethicorum,
quod dubitationis solutio, est veritatis inuentio.
Quam (Dij meliora) palehrum fuit digito tibi
hallucinato significare, & dicere hic est Aristotelis
locus, cui negotium & controversiam facessamus:
quemquidem ubi primum animaduertisti, turbu-
lentia tuae vocis priuatione statuam aut statuæ si-
milæ te ipsum exhibuisti, tum ab auditoribus tuis
tantus manum ad se inuicem complosus, tam
magnus pedum strepitus extitit, ut si quædam aues
superuolassent, aëris incisione proculdubio conci-
dissent: dicebantq; patuo pedi (ô Polete) magnū
calteui nunc imposuisti, vel Colossi ornamenta
puimillo induxisti. Quæ sedes, aut regionum extre-
mitates erunt, an quibus huius rei impressa non
sint vestigia? De iis nihil dico (ne obducta videat
refricare cicatricem) quæ tibi venire in mentem
certò scio. Hoc vnum tamen recordare quod obli-
uisci haud potes, ne rerum superficies, sicuti ser-
mones atramento seminati loquuntur; & se defen-
dant. Vanum enim est & non durabile quod in aqua
scribitur, & per atramentum veluti seminatur: præ-
sertim cum non sit valde atduum & difficile, iuxta
illud fucum adiicere, nimirum cæcutientibus tuis
palbebris falsum pro vero imponere efficta pau-
lulum & adubrata eius specie & figura. Ouidius,

At mala sunt uictua bona, errore sub illo

Pro uictio uirius crimina sepe tubit.

Si recordari haud possis, medium quæras ordinatum
per quod in illarum rerum irritamentum de-
mobilisq;

uenias. Verùm hac de re forsan intumesces, & disces quod Plato scribit beatas illas esse ciuitates & academias quas regút philosophi, aut quorum rectores diuina quadam sorte philosophantur. An tu ne philosophus? qui suptadicta protulisti, & à perfecto syllogismo enthymema secerere nequiveris? cùm temerè coram tuis discipulis, quibus sèpenumero obiiciebas vera pro falsis, & falsa pro veris, certum discendi modum nō habentibus, sed etiā coram viris non mediocriter eruditis (à quibus dissentire maximum erat tua temeritatis & ignorantiae signum) affirmares viros eruditos decere enthymematibus duntaxat differere, & minimè syllogismis rudioribus philosophis tantummodo accòmodatis. Postquam il lud intellexi, tibi ad stipulari velle dixi, modò doceres qua methodo & via id citra maximū laborem posset effici, tum hæc euouuisti, Ego bene hoc modo disputeré, si adessent hic viri docti qui me intelligere possent. Hei misero mihi, quid aī bone vir? an cōuiuas in te vnum oculos conuertere, & Boethium philosophorum inter latinos lumenare magnum, Trapezuntium & Titelmanum (quos cogitatione tibi in mediū illi produxerant, vt si esset opus tantiis viris negotium facesseré) his tuis temerè dictis reclamare nō sentis? qui erudi sapientésq; philosophi si aliqui quōdam extiterunt, ab omnibus vel sapientibus fuerūt appellati? Quod nisi etiā ita se haberet, toties te superasse (absit vt laus sordescat in ore proprio) nō me pudet dicere, quoties Siracusanos Atheniēses Cercopidēs si negaueris, quod enim nescis id esse negandum

gandum

gandum credis, hæc insignia erunt quod à phale-
ratis equis ad arcadicos asinos, hoc est, ab ordine
summo ad infimum usque vi disputationis, & per-
suasionis efficacia remiserim, quod breuiter præ-
tereo: nam.

Occidit miseris crambæ repetita magistros.

Diciturq; vulgariter quod nihil est peius insipiente
fortunato, qui nisi quod ipse facit nihil rectum pu-
rat, præsertim iuxta illam ut tibi videtur fœlicita-
tem, quæ postquam te cōplexa est, prorsus insanire fe-
cit, & in quodlibet vitiū nefandissimū deuenire.
Hoc mirari nō debemus: quoniam Plato refert ex
sententia cuiusdā poëtae li. 2. de repub. siue de iusto,

Mortales uitium penitus labuntur in omne

Præcipues, quoniam facilis uia dicit ad ipsum,

Hoc quia uel nobis iam tum nascentibus heret.

Virtutem autem ipsam Diū præposuere labore,

Difficilesq; uias cunctis adeuntibus illam.

Itaq; ut vnde est orsa eò reuertatur hæc de enthy-
mematibus disputatio nostra, yellem equidem ali-
quantisper tecum Socratico more agere, & ab en-
thymematis definitione primordium ducere (nam
legitur apud Cicer. li. 1. de Offic. quod omnis que-
stio debet à definitione profici, ut intelligatur
quid sit id de quo disputatur) quidque sit enthy-
mema petere. Ridebis fortasse, & istud puerile ni-
mum & ridiculum exclamabis, quæso recordare,
quod iuxta pueros puerilia duntaxat tractanda
sunt, & idiotas (qualem te viua voce profiteor in
rebus philosophicis) qui ad aliquem modum vo-
lunt iudicium ferre de his rebus quas intelligunt.
Dico igitur quod à summo philosopho datur hæc

enthymematis definitio, Enthymema, est ex ictibus & signis imperfectus syllogismus, constans duabus expressis partibus, & alia facilitatis breuitatisque causa in animo subtileetur, hoc modo, Michael Poletus male est in philosophia versus, ergo vere & cordate non poterit de philosophia disputare: cum disputare sit purum, & (ut scriptus in nostris scholiis philosophicis in artem differendi) putum facere, id est, purgare, & superflua amputare, ut ab agricolis fieri solet in stirpibus & platis. Aut hoc modo, Michael Poletus nec bene consulit quid in re sit, nec bene monenti obedit, ergo est vir extremi ingenij: vel Poletus temporibus seruire non recordatur, ergo reflare vult aduersus venti flamina. O Polete Polete nigrę gallinę fili, císticas posthac erigere noli, demissa est enim superbia galli, & alae eius ad terram sunt depresso, qui sicuti leones irati iubas erigunt, ita per futorem motu capitinis comam rotantes v lulata futura prænunciant. Vnde Lucanus,

Crinemq; rotantes

Sanguineum populis ulularunt tristia Galli.

Ne suspensum diutius animum retineā, inueniendo iudicandōq; licet vterius diuagari, quoniam fas est in hoc opere nihil omnino intactū relinquare. Verum priusquam ad scopū rursus arcum dirigā, mirum in modum exoptarē hīc adessent aurēsq; arrigerent studiosi adolescentes, quorum partes tueor aduersus istum Zenonē nouissimū, qui emulatione alterius simulata in sua Stoa verbōrum nūitate delectatus, multa in omni philosophia prō virili conatur permutare, ut aliam quandā philosophandi

sophandi rationē, & à Peripateticis remotissimā
 procreare videatur. Pēmis enim in p̄fatione cu-
 iusdam dialectices euomuit ipsam dialecticā ab
 omnibus philosophis vno modo eadēmq; rationē
 esse definitā, artem videlicet de quaq; re differen-
 tem. Prò dolor, in speluncā Cyclopis (inter Cyclo-
 pes cùm multa esset cōmūnio, nullum quoque ius
 ab iis cultum fuisse Poëtē tradiderunt) vt quon-
 dam Vlysses redire velle, o magistelle sophista bar-
 bare mihi videris, vt pileū aut cingulū illic obli-
 tum repetas. Cur ita dices, nōne à tua Stoa rece-
 dis: quoniam Zenonē Stoicorum principem affi-
 mantem dialecticam esse bene dicendi scientiam,
 nō recordaris: definitēmq; bene dicere vera &
 cōuenientia dicere, proinde dialecticū & philo-
 phum idem esse voluisse. Nec etiam animaduertis
 Platōnē methodum diuidendi disciplinis pluri-
 mum cōducere ratum, dixisse dialecticā esse orga-
 num, siue instrumētum diuidendi vnum in plura,
 & plura colligendi in vnum: quarū sententiarum
 neutra (vt te aliquādo mendacij arguamus) pro-
 batur Peripateticis. Nam cōtra Stoicos volunt dia-
 lecticū falsa dicere, modò sint probabilia, sit ei-
 nim plerūque, vt falsa sint probabiliora veris. Ad-
 uersus Platōnē asserunt noh. solum cōponere & di-
 uidere officium esse dialectici, sed etiā ratiocina-
 ri. Quæ definitio mirè quadrat cum nomine diale-
 ctices, quæ à differendo dicta est: à logica re & de-
 finitione non differens, sed (vt securus o trium do-
 CTOR literatum es arbitratus) duntaxat vt nomen
 cōpositæ, & simplicis figuræ: vel si mauis, vt nomen
 antiquius vnum, & recētius alterum: quorum & si
 nomen,

nomen, materia, & finis à ratione veniant, vno tamen modo differendi facultas ab omnibus definita nō fuit. Quò sit, vt non paucos delirantes, & à recta linea exorbitates videré, sed qui magis deliraret, quām tu, nemini adhuc credo cōtigit: quod minimè mirum est, cùm tibi solenne semper fuerit errores grauissimos effundere, nulla prorsus reæ elationis habita ratione, proinde necessum est falsarum opinionum pessimorumq; morum te vñena combibere. Ridiculis studiisti, in seriis ideo es deridendus: nam nos tales esse oportet, quales haberi volumus, ne pro detracto fupo & gloria malè affectata, maximam, vt ait Socrates, reportemus ignominia. Poëta id etiam iubet, cùm docet quòd non tantum in factis, sed in dictis decorum seruare oportet, vt vñusquisque pro cōditione sua verba faciat, vnde versus,

Intererit multum Dauus ne loquatur, an heros,
Maturus ne senex an adhuc florente iuventa
Feruidus, an matrona potens, an sedula nutrix,
Mercatorq; uagus, cultörne uirentis agelli,
Colchus, an Assyrius, Thebis nutritus, an Argis.

Perseuerans in illa auditione, duplice neoterico iudicio affirmasti esse dialecticam, naturalē vñā, artificiale alteram. Prò, miserum me, siccine dialectice noster hariolaris? Quid igitur (fortasse respondebis) nónne harum altera reperitur in hominibus peritis & imperitis, ergo naturalis? Si ita doctorcule assuetis enthymematis tuis ratiocinatis, Psittaci more verba non intellecta fundis. Verùm præcepta quædam habeo, quibus tuis dictis hoc modo repugno, cùm dialectica ratio

ratio sit diligens differendi, diligenter autem differere nemo possit qui naturam tantum ducem sequitur, neque adhibet artem. Aliud enim est ars, aliud natura: illa, à natura ortum habet, hæc; ab arte perficitur: ad naturam igitur quo modo queat transferri non video. Nam qui latine loquitur, non statim censendus est grammaticus, neque qui dicit, orator: ut neque qui disputat, dialecticus: nisi id ex arte faciat, quæ quidem oportet, ut in hoc natura imitetur, ut omnia quæ agit, propter finem agat: prout est apud Aristote. lib. 2. de arte poetica: Quod cum ita sit, ea quæ diximus si diligenter cresceret, animaduerteris, manus vltro dabis, cum flumina nonnunquam obtemperandum sit: tuasq; auctoritates, decreta, & instituta quecunq; illa, fuerint, meæ posthac adscribes opinioni & sententiæ. Quod quidem nisi mandare executioni velis, pro tanto beneficio quod videlicet ab errore ad veritatis indagationem pro viribus reduxerim, mihi saltem gratias habebis. Nec pudeat te vitæ, id à iuventute (qualem & meritò me esse dicas, sed aliquando cum tua barba plus te decipis, quam ego cum iuventute mea) quod nondum nosti, nunc intelligere, ut nulla posthac ansa subsequatur qua à te morte solito queam dissidere. Si autem mortore & inuidia quæ dolor est ex aliena felicitate, ut perui- cax perfusus sis, tuasq; sordes & ineptias hellebo- ro nondum purgaueris, veluti bardus aut tumu- lentus factus maximas in me excitabis tragœ- dias, sed congratulabor Virgilio dicenti,

Forsan & hec olim meminisse iuuabit.

O paxi graviora, dabit Deus hæc quoque finem.

Durate

Durate, & ueris rebus seruare secundis.

Adde etiam quod illis rem haud sanè alienā, sed tuam potius perditum ibis, quod quidem in admirationem nullas reuocabit, cùm nulla ad calamitatem siue miseriā, ratiō prona sit ingenia, quā eorum, qui genus fortunāq; suā animis non exquant, quia virtutē quę non habet inimicum præter ignorantē, & alienum boquin oderūt. Iste est sapere o Polite, nō quod atq; pedes modò est, videre, sed etiā illa (yt ait Teretius) quę futura sunt, prospicere. Et Lactantius ait, opinari scire quod nescias, non est sapientis, sed tenerarij potius ac stulti, tres cùm sint hominū status, memoria præteriorum, scientia præsentium, & prouidentia futurorum. Quorum omnium in te per Herculem nullum reperitur vestigium, veta negligēte, & deteriora assumēte, quare hoc iam mihi videtur dicendū, ait: Quia uideris uulnus, & sumit celeriora, ait: Absit ei radius dumnis, absque mora.

Præterea est illud quod noctuis & vespertilio nibus suspicere similis, quippe qui lumen diei lucidissimum agerimē feras, noctis autem tenuissimo lumine gaudeas, secundū quod philosophiam contemnis, valere tamē eam sīnas: si vērō meliora in teneris, illa in honore habeas, quoniam de ea loqueris, veluti ex altis specula inspexeris: nos autem exactius nouimus, eos quia experientia fecimus: Iustum est ergo temet ipsi manū suscepimus, calamitus tatis per nobis inseruatur, donec quoad poterimus ad summum tuas impudentiae fastigium peruenientius. Socrates enim semper cōsuevit de quacunq; re disputaretur, disputationis

socium

socium eò perducere, ut totius vitæ suæ redderet
 rationē, quasi innuere volens quòd aliena frustra
 cognoscimus, nisi nos ipsos cognoscamus. Unde
 dicebat Apollo γεώτατος, hoc est, nosce teip-
 sum. Si te tuumq; scire iam anteā vti decet agno-
 uiss, nostras annotationes cùm Theagēm Platō-
 nis in tua schola interpretaremur reprehendere
 baud laborasses: quoniā ex sentētia Marsilij Ficini
 viti sanè doctissimi dicebamus iuxta adhibitū ser-
 monem, quòd lex est vēra gubernandi ratio, cuius
 quatuor sunt species, diuina ut prima sit, secunda
 cœlestis, tertia mouēs, quarta humana. Qua de re
 vide eundē in argumēto qbd edidit in Minoem
 Platonis. Videris tamen quodāmodo excusandus, si
 cui auctor tantus adhuc sit incognitus, ideoque si
 Alctbiades nunc videret, pugno te percutiens sta-
 tum à tua schola recederet. His de rebus haud li-
 cet mājora dicere, ne detur sanctum canibus, im-
 piumque est mysteria philosophiæ (iuxta Lysidis
 Pythagorei dictum) cuiusvis cœminia facere, qui
 ne somniare quidem animi purificationem potue-
 runt. Prēterea elenchos sophisticos iuxta meas pa-
 siones citra viri sani iudiciū adductos, compaq-
 batōsque, vbi cum specimēnū tuae virtutis edetis,
 & de corpore physico, diaphaño metaphysiō &
 mathēmaticō disputates, utinam ad grammaticam
 inuereciundē nō deuenisses, tum hominērūs rex
 rūmique inanum doctorculūs! & citquā statuī, ebo-
 zona, non fuisses appellatus, nec illud Fausti di-
 cūm tibi fuisset propositum, qui 2000. annis signo-
 i. Secundū obiūq; clamantes uoce sophistēs, nū bōsp
 dūm lēnib; nūq; tempora uana terunt. osili A 112
 Nec

Nec ob tantum dolorem conceptum eorum aures
 postea lancingasses. quæ defendi canum mortibus
 non potuerūt. Nunquam alio modo te excitabis
 indociliōr cūm sis graculor; raucior perdice? & in-
 geniosior cane? Sed tuam scientiā (ne dicam igno-
 rantiam) veluti quandā Salaminem triremem ad
 res maximas, oportunissimaq; tempora reserua-
 bis? cūm malum equidem sit militibus armatis &
 pugnantibus; triremes in mari habere preparatas;
 & iam vno pede ad illam ferrugineam Charontis
 cymbam claudicare videaris? Verūm antequā mo-
 riaris veluti languescens aliorum concitatus auxi-
 lio, mutitusque consilio, aliquē iam herbescētē
 lapidem mouebis, vt adhuc mecum semel vel ite-
 rum rhetorici, aut (vt ita dicam) dialectici
 velis & possis. Quantum gaudij id mihi allaturū
 sit si arbitrareris, hoc anno (cūm insanire quotan-
 nis tibi solenne sit) sententiam mutares, subse-
 quente nouum monstruū pariturus. Quare à Pe-
 dareto illo valde dissimilis es, quoniā omnibus
 in rebus primus habēvis; ille securus: nam inter
 trecentos viros probos sunt urbis non electus
 (qui honor in urbe primus erat) hilaris ac ridēs
 abibat, reuocatus ab Ephoritis & cur rideret roga-
 tus, quia gratulor (inquit) ciuitati trecentos vi-
 ros quām ego sim meliores habenti. Sic est, sic se-
 res habet; vt animi constituti plopprium sit latari
 rebus bonis, & dolere contrariis, & vnum dies sa-
 pientum plus pateat (vt inquit Posidonius) quām
 longissima ætas imperitorum. Non reprehendō
 quod vinci & superari tibi sit turpissimū: nam di-
 cit Aristoteles in Oeconomicis quod vnuſquisque
 per

pergrauiter fert honore suo priuari, vincere verò & superare summum bonum, quasi adhuc nescias gloriosum quidem esse vincere, & nō indecorum in campo dimicantem occumbere. Tace igitur bone vir, quiescas vñūquenque tuꝝ ceruicis volubilitate & impudentia contundere, officiūmque tuū in otio & animi tranquillitate (nam primū argumentum compositæ mentis est posse consistere, & secum morari) perage, ego meum incipio: nec id sine eruditissimorum præceptorum mandatis facio, mihi frequenter proponentium illud diuini Platonis, melius videlicet esse pauca quædam ordinatè & lucidè proponere, quām multa sine ordine conuoluta aduersus impudentes producere. Tuꝝ ne aliquando modus erit philologiae? num cessabis? num quiesces? num aliquando ociaberis? Stulti cùm sint prudentibus viris maiori emolumento, quām prudentes stultis? Dignus equidem mihi videris, vt victus quotidianus in Prytaneo publicè tibi sit exhibitus, canésque (si fas est dicere) in Luculli Apolline cum Pompeio & Cicerone: quia si rerum factorūmq; tuorū rationē redderes, hoc vnum per Herculē haud omitteres, vocatum, aut cōtra, ad cōnam nunquā venisse postrem. Postquā hoc tibi tanquam vitium obiici senties, licet valdè arduum sit, & difficile ad ventrem auribus carentem verba facere, tanquam immanis belua vociferaberis, vestem ab humeris reiis, femur percuties, & per pulpitum insaniendo excurrere incipies, & à te

Velut ægri somnia uitæ

Fingentur species, ut nec pes, nec caput uni

Reddatur fame.

Et debacchationes, dicacitatis, catus, saltationes, procacitatis, sue quorundam discipulorum tuorum occupabunt tuas aedes ad estatim cōpositas, & hyeme inhabitabiles, quę aliquando (si eo pede quo cōpisti pergere non desinas) in fiscum redact erit, prēconūmq; vocibus subhastatæ. O fortunate, nescis adhuc quid dispendiij prēterieris, qui nunquam mare es ingressus. Furor tandem tuæq; dementiē locum dare volui, licet tibi longè cōmodius extitisset parti imperare, quām prēter equum & bonū omnia (recte siquidem electionis peritia cunctis rebus artibūsq; est prēponēda) obtinere, ideoq; il lud Euripidis satis oportunè mihi licebit dicere,

Rebus tibi quandoque alter cadentibus

Optabis esse tunc tibi talem virum.

Itaq; cum maximo nō tantum tuorū, verū etiam optimatum mōrōre & fastidio in paternas aedes me vltro recepi, magna parte mēræ mercedis à te denegata, in quibus pax, otium, animi tranquillitas (quoniā iis qui ad summum bonum peruenire cūpiunt, non scientia, ingeniiq; exercitatione tantū est opus, sed etiā, vt ait Proculus, firmitate, quiete, & animi tranquillitate) nihil aliud exoptabant, quām vt tibi mens sana reiuuenesceret in corpore sano, vt in me adeò deliquisse tandem cōgnosceres, quo erga alios te postea fœlicius exhiberes: quādoquidem illud sit ingenium laudabile, in quo arescentibus vitiis, virtutes cōtinuò florescunt. Sic igitur cōstitutus quādam solicitudo mirum in modum vrgebat ingeniu, quę veluti tinnitum reddebat ad multum temporis resonantem, quem cūm haud

haud satis cōmodē apprehenderem, eōq; valde sollicitus, à Vercellarum nundinis rediens celeriter parens, literas mihi porrexit perlegendas, quibus in superficie visis tota facies ruborē illico cōtraxit, quāuis mihi bene essem conscius: illis tamen lectitatis animum parumper recepi, agnoscēs charissimi fratris, qui tum Diuioni degebat, & literis incūbebat, vires corporeas diuturno morbo duntaxat esse remissas, & languidiores factas. Accelerai gradum sic iubente patre, & illuc me cōtuli, postquam Pesmas in recta via constitutas offendissem, ibi q; morā quandam cum amicis & familiaribus cōtraxi: vbi tecta, parietes, tuę (vt ita dicam) discholæ ingentia ex imo fundamēto adhuc emittere suspiria intellexi, tum dolor recruduit præteriti mali præsertim recentis auditione. Iacentes non sunt vrgendi, nec afflictis est danda afflictio, vt scribit Cicero in oratione pro C. Rabirio Posthumo, & Iurisperiti dicūt, quod afflictus in vno, rereuandus est in altero, ne detur afflictio afflīcto. Quare cū M. Tullij dictum non videbis, & Iurisprudentiæ omnino ignarus sis, mirum non est, si mihi iam afflīcto, prout potueris detrimentum attuleris. Recordare quod nobis nō volumus fieri, aliis nō debemus facere, & quod laus in ore proprio sordescit, ideo non debebas elato animo dicere, Audiui Ioannē Verneretū rediisse, qui vult mecum publicē disputare, ego sum adeō doctus, vt illū docere possem per tres annos. Nefanda vox, & eruditio homine indigna, satis tamē temulento agrestiq; doctorculo accōmodata, quæ me etiā absente suūma sibi videtur gloria digla-

diari cum mea vmbra,& temere palinodiā tecan-
tare. Quod si inficias iueris, nonne per cōpita to-
tius vrbis me talē paulo antē prædicaueras, qua-
lis nō eram,nec (vt spero) sum futurus? Verum-
enim uero hoc vnum cautē egeras , vt nouos (id
sciūt omnes) discipulos alliceres,& veteranos in
officio retineres, quibus maximā auri & argēti co-
piam per fas & nefas (veluti Aspendius Citha-
rœdus) ad alendos fœtus tuos cumulares. Ab iis
non modo accipere quod oportebat voluisti , sed
etiam dare quod non debebant, coegisti, quāuis ma-
gnæ virtutis tibi primum fuisset argumentum, in
magno labore paruis esse cōtentum , cūm diuitiæ
vix sint idoneæ, vt virtutis sint pedissequæ. Insu-
per quod Æschines dixit de Demosthene tibi re-
ipsa potest cōuenire:nā sicubi pecunię numerētur,
prōptissimè illic assisteres, actionēmq; virti nun-
quam faceres. Hoc negare minimè debes: quoniā
omnibus patet notumq; est , quod neminē vñquā
gratis docuisti,& illud Epicarmi semper dixisti,

Manus manum l. uat. dato, & rursus cate quid.

Ideoq; nunquam cum Theocrito audebis dicere,

Non mibi s̄nt nec opes Pelopis, nec multa talenta,

Nec celeri cursu uentos superare fugaces,

At uacuo cursu liceat cantare sub antro,

Et procul ē sp̄ula māre prospectare profundum.

O vtinā in totum posset ē vita abdicari aurum, ad
illius perniciē repertum. Quantū fœlicius erat il-
lud eūum,cum res ipsę inter se permutarētur, sicut
& Troianorū tēporibus est factitatum, si Homero
credi cōuenit:nā propter illud hodie maxima vi-
get inter homines discordia, & apud te appetitio
summa:

summa:licet dicatur quòd pecunia: nulla est affe-
 ctio,hoc est,nō interest,an datur ista decē vel illa.
 Si cupis esse diues nō est cumulanda pecunia, sed
 ista tua habendi cupiditas minuenda, ex qua quan-
 tum detraxeris,tantum virtutibus adiicies. Adde
 etiā quòd satius est securè sua, vt quisq; possideat
 retinere, quād dum aliena nimii appetit, de suis
 rebus periclitetur. Propter has ad virtutē capessēn-
 dam exhortationes,magnas fortasse mihi habebis
 gratias,nec me AExonensem maledicūm pronun-
 ciabis,secus si feceris,singultu mutabiliōr cūm sis
 è muto factus eloquens,& è famelico vomens,ea
 omnia vitia obiicies,quę & mihi cōuenire,& à me
 prorsus aliena esse iudicabis:& illa quę tibi erunt
 proptia,mentiq; trābalibus clavis inhérētia,trans-
 mīstes oculis cōniuentibus & noctuīnis. Tū erit
 gratissimum stulto iuxta suā stultitiā respōdere,ne
 tibi (vt ait Terētius) sapiens videatur, & dicere,
 quòd ad hanc amentiā peperit te natura, exercuit
 volūtas,& seruauit fortuna. Quorsum fas erit plu-
 ra de te dicere: tēq; à tātis sotdibus quibus abun-
 das purgare velle: quandoquidē ec...a. docēdi me-
 thodum me etiā absente laboraueris (non paucis
 reclamātibus ex meis studiosis auditoribus) cōta
 minare,quā fideliter (docētes enim nō debēt men-
 tiri vt ait Aristot.) iis tradiderā, à maioribus acce-
 ptam,qui rursus cā ab antiquis sē didicisse prādi-
 cabant. Quamobrē quis nō reuocabit in ambigui-
 tate si quidam tum abire tētarent,quos vi retine-
 bas,alij tibi auscultare nescirēt,quibus verbera mi-
 nabaris,quę in manu prius erāt,quād in ore ver-
 ba:maiores in te insurgerēt,eos blandis sermoni-

bus & illecebris cōprimebas : minimi quia nihil
 robore aut corporis agilitate poterāt, in perpetuis
 fletibus erāt. Postea rauca voce, fluentibus buccis,
 cōpresso sermone, madentibus genis, gestu immo-
 derato, toruis oculis, recalua fronte, pilosis hume-
 ris, simis naribus, & repandis cruribus excurrēdo
 per pulpitū rhetorica baris, maximāsq; res ita in-
 terpretabaris, vt audientibus esset opus vaticinio
 ipsius Apollinis caussa facilitatis intellectus
 cūm à te essent derelictē longē difficiliores nume-
 ro Platonis, vbi excidit etiā tibi dicere, Nōnne au-
 ditores, videtur vobis me tam esse doctum, quām
 vester prēceptor qui nuper recessit. Fœlix hēu ni-
 miū fœlix ille discipulus, qui audiebat talia ex gut-
 gulione, vel (& melius) auidis faucibus eiusmo-
 di doctoris profluentia: dithyrambis etiā Pæonas
 cōmiserit, & prēter hēc affirmatis temerē natu-
 ram superuacaneā esse in veri oratoris perfec-
 tione: ducto forsan themate ab ipso Pythagora, vel po-
 tius Demosthene, qui arte effecerūt, quod Deus &
 natura illis primō dehagarunt. Deus & natura ni-
 hil frustra faciunt, nec denegant, quod tacitē aut
 expressē hominibus conuenire certō sciunt. Et re-
 cordare quōd ars nihil aliud est, quām simia, hoc
 est imitatrix naturæ, prout legitur apud philosophum lib. 2. Physic. Quid aīs? quid cessas? si tibi fal-
 ſa obſicio, respondeas: nā qui tacet (vt perhibent)
 videtur consentire, niſi taceat cauſa infirmitatis,
 aut ignoratię, vel necessitatis, aut verecūdię. Ne-
 tro istorum modorū hucusq; tacuisti, ergo tacēdo
 te reuera affirmare fas est arbitrari. Si probares
 doctrinā Platonis (cuius auctoritas etiā si nullam
 afferret

afferret rationē, me proculdubio frāgeret) in prō-
 priu est, quod apud eundē in dialogo qui Phœdrus
 inscribitur, inuenirē: vbi Socrates à Phœdro inter-
 rogatus, quomodo & vnde veri oratoris artē sibi
 posset vendicare, respondet Socrates, Cōsentancū
 est (ò Phœdre) fortē etiā necessarium, quēadmo-
 dum in ceteris rebus, ita & iti hoc certamine per-
 agendo perfectū esse, quippe qui si tibi natura tri-
 buerit vt sis orator, adiueniēte doctrina, & exercita-
 tiōne, excellens eris, si quid verò horum defuerit,
 mancus eris. Quo fit, vt valde ineptus sis, qui tā-
 quam noctua ad tātum splendorē caligaueris: re-
 spondebis fortasse id quidē satis exploratū medi-
 tatūmq; habuissē, sed minimē approbabasse, vt adstī
 pulareris Auicēnq; aut Auerroi Platonis inimico,
 & calumniatori: & vt faceres sicuti Pyrrhicus Ri-
 parographis vocatus, qui ex tōstrinarum asello-
 rūmq; pictura suā tulit cōmendationem. Interim
 quoad primū summopere cauendū erit, ne Pla-
 tonis defensor qui tibi respondeat, annos iuueniles
 dueat, qui tanta cōuictia posset & vellet in tuū fu-
 ribundum caput retorquere, cuius scientia modo
 pluribus esset fulcita rationibus, aduersus pluriū
 opinōes & sentētias approbaretur. Diutius nolo
 in huiuscemodi rebus frustra tēpus cōterere, iam
 enim aliō me vocat dicendi occasio, quā illam de-
 vniuersis vel vniuersalibus quēstionē ab amantis-
 simo fratre (cuius nondum genas prima lanugo
 vestierat) propositā primis duntaxat labris degu-
 stare queā, ne quē mea nō sunt, & huic operi om-
 nino nō cōueniūt, ridiculē videar adiucere, meām-
 que falcem in alienam segetē immittere. Diuīōnē

igitur reuersus, & multa in itinere cū eodē cōfā-
 bulatus, haud tandem cōticere valui, quin catetua-
 tim ansam mei à te discessus sibi aperirē, quam sta-
 tim apprehendens, animoq; inuictus nullo modo
 suę adhuc tenerę etati succubuit, sed corā plurimi
 viris sapiētibus, aliis alia sibi suadētibus, iuxta ad-
 hibitū sermonē illā disputationē quę est apud Por-
 phyriū, qua quæritur vtrū vniuersa sint in nostris
 mentibus nēcne, proposuit, tum tēporis aures tūx
 haud erant (ni meū me fallat ingeniū) perforatę,
 propter illud profundissimū à te datum silētium,
 quod Clasicus qui longē doctrina & eruditione
 (tua bona venia dixerim) te præcellebat, temerē
 abrupit, & inuerecundē, quādo nulla distinctione
 adhibita esse, & nō esse viua voce respondit. Ideo
 quāplurimæ hinc & inde allatæ fuerunt opinio-
 nes & sentētiæ, cum is non esset, qui iuxta easdem
 iudiciū ferret. Quare vt finalis iurgij quēstio inter
 vos sine cōtrouersia sopiretur, rationibúsq; ada-
 mantinis interrogata firmarētur, petiit duntaxat,
 quomodo esset de vniuersis ille locus Aristot. in-
 telligēdus, à rebus videlicet singularibus ad vni-
 uersales nos progreedi debere in posterioribus A-
 nalyticis scribētis, & secus in physicis à rebus sci-
 licet vniuersalibus ad singulares progreendiendum
 esse proponētis. Huc & illuc excurrendo poste-
 quam hoc enodare nequiniissetis, in ludum quasi
 exāgues, & summo cū dedecore vos inuicē re-
 pistis. De his aliisq; quamplurimis si intelligere
 vultis, nostra scholia philosophica quæ in cōpen-
 diosam artis differēdi institutionē ex Arist. Riuio,
 aliisq; auctōribus recētioribus collectā edidimus,
 præuide

præuidebitis: vbi tu inter alios primò recordaberis, ne ea in me dicas quæ cum tibi falso responsa erūt, erubescas: aut singultu aliquo impediatis, veluti Pausanias, quo minus mihi respodere possis. Attamen citra respirati si ad multum tempus spiritum cōtinere volueris, ille quotidianus sedabitur singultus: si minus, aquā gargarizato: si vero nimium vehemēs sit, accepto aliquo huiusmodi cū quo nares stimules, sternutato. Qua de re maiora videre poteris in symposio Platonis. Insuper datis positionibus quæ serotinis exactiōibus, hora videlicet quarta sesqui agitatētur: in locū determinatum reuera oportunē satis te cōtulisti, sed cōiecto in ytrunq; cōuitio, mox te fuga proripuisti, te inquā non potentē nobiscum cōcertare, & in quibusdam cōminus gloriari, Scytharūmq; more hoc spiculū vibrasti, ybi magna voce exclamasti, Nolo disputare, quia illi dederunt mihi theses in quibus est error valde magnus. dij immortales, quis, qualis, aut quantus est iste error? Litera vñica in uno vocabulo est pretermissa, Omnes homines deosq; testor, te ex eo nihil plus egisse, quām si dēdisses operā cum ratione insanire. Te nō Arītarchū, sed Phalareum grāmaticum habemus, qui non notam apponas ad malum versum, sed armis poētā perse quaris. Nihil semper floret, etas succedit etati, quare capite extenso veluti testudo, in tuipliis rebus epicherecacia aliquando periclitaberis, ni Stesichori exemplum tibi sit propositum, qui ob Hele-nes vituperationem ytroq; lumine priuatus fuit, facta tamē recantatione, palinodia dicta, hos versus edidit,

Non uerus es sermo ille, neque tu in nauibus
Pulchris adisti pergam a Troiae in ly'a.

Et statim visum recepit: quāuis à Philosophis sit
dictum, à priuatione ad habitum non fieri regres-
sum. Qua de re maiora apud nos loco iam citato
videre poteris in prædicamento qualitatis.

Superest, illam t'érq; quatérq; fœlicem per om-
nium ora volitare iuuentutē quæ tuis non decipie-
tur fraudibus, & lenociniis; prædicare: quod post-
quam peregero, conuictia & maledicta aptè accom-
modatēq; satis in te retrosisse præfigio, cuius illa
abrasa supercilia videntur mehercule aliquod cru-
dele portētum redolere. Quo ruitis miseri? ad quē
adolescentes hallucinati vltro vos cōfertis? ut pro-
terrenā possessiuncula eternam scientiam amitta-
tis? O iuuenes discendi cupidi, tam fallaces Sire-
num cantus, & noxia Circes pocula contēnite, ne
de vobis educatio pessima habeatur, sicuti de Cy-
ri filiis, ab ineruditis magistris orta, & etiam litigiosis:
qualis fuit Pelopidas, qui totam Græciā fel-
lēt, dum conuersantes cūlī ipso supta quadra-
ginta annos deteriores dimisit, q̄ assumpsit. Re-
uocate in memoriam, quo modo in sacris scriptu-
ris legitur, quod non est atbor bona quæ fructum
faciat vitiosum, neq; arbor vitiosa quæ fructum fa-
ciat bonum. Aliam igitur vitæ consuetudinem eli-
gatis, eam vobis nō insuauem aliorum præcepto-
rum reddet consuetudo.

Frigidus ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba.
Qui quidem helleboro nunquam potuit rabiem
conterere, cuius rei tan̄a est luciditas, ut nulla
proculdubio iam cōsurgat dubitatio. Quod si cō-
surge

surget, nōnne huic homunculo (apud quem nō
 tantū valet verae iudicium vitæ, quām effrenata
 simulatio linguae, & intelligentiæ) hucusq; sum-
 mum bonum fuit, de vno aut altero quo quis etiam
 probatissimo viro suis similitatibus & ineptiis in-
 uidere? & (quod peius est) maledicere? Similibus
 hoc cōmune, ut quibuscum tertare nō possunt, ipsi
 aliis deteriores conentur demonstrare. Hoc quod
 proponimus si pro certo tenere nō vultis, sed ve-
 stram naturalem memoriā audiendo exercere:
 nōnne eruditissimum virum D. Nicodum quem
 excellentiæ causâ nomino, mutam poesin, vel po-
 tius statuam, truncum appellauit? Magnanimū Io-
 annem Matthæum optimarum artium professorē
 Dolanum, ignarum, dementem, sophistam barba-
 rum appellauit, licet tantorum immemor benefi-
 ciorum ab eo fuisset educatus, cūm Iro pauperior
 is esset iudicatus. Inter hos haud possum præterire
 sapientissimum Io. Dorival. vtriusq; iuris doctorē
 eruditissimum, cuius scriptis glossam & annota-
 tiones addere: (vt hisce oculis vidi) triduo labo-
 rauit, ob id tantū, quod illis magistellus fuisset
 nominatus. Præterea reliquos quos haud possum
 numerare, vel numerando molestiam vitare: quo-
 rum omnium reliquæ (quod maximum est virtu-
 tis indicium) cum quavis nobilitate adhuc nō re-
 cusarent concertare. Fulgebunt ideo iusti, & tan-
 quam scintillæ discurrunt in arundineto, & hoc
 vnum me recreat, reficitque plurimum quod le-
 gitur in Odis apud Horatium,

Iustum tenacem propositi virum,

Non ciuium ardor praus iabentum,

Non sultus instantis tyranni,
Mente quatit solidam. &c.

Nunc ad te ut reuertar (Polete.) & de patre nihil omnino dicam, qui maiorem iniuriam reipub. facere non potuit, quām quōd te talem genuerit, genitūmq; educauerit. Quæ mens, quænam est illa matris tuæ ratio gallinacea? qua nigra loquendo dealbare, & alba scriptitando denigrare inuestigas? Tantū tamen abest, ut illud sis ex animi voto cōsequutus, ut iam nemini dubium veniat, quin quælibet tui corporis pars quantumuis tenuissima, furiarum tædas possideat, quæ te verum Orestem effingunt tantorū virorum triumphos & honores egregios existimantem linguæ tuæ volubilitate prorsus denudasse, tibi è vestigio arrogasse: immo verò illorum laus sic posthac illustris erit & peruagata, ut vñusquisq; meritò poterit beatam Dolam, fælix Besuntium appellare, vbi tale sit & vigeat philosophorum luminiare magnūm. Illustrem præter hæc quodammodo Passofontē, quōd talem genuerit, qui hanc tuam antiquatè possit philologiam, & insipiēti contradicere iuxta illa gaudia à Zephyris tibi prouenientia. Disce nunc ò miser, infælix atteneds, quantum nōceat tantorū virorum laudibus fūcum imponere. Nam inquit Theognis ciuis Megarenſis,

Auro & argento est potius uir fidus habendus,

Vrbs ubi uexatur seditione graui.

De studiosis hominibus optimè posthac sentias, ac de te ipso nihil citra infamiam dicas: ni hoc vnum conueniat magistro morum, & senile sit, & tatiq; tuæ concedatur, aliquid de teipso prædicare,

care, incertum videlicet, turpe, inauditū, crudele: quod omnia supradicta protulētis, maximāmque meā mercedis partem (vti prius dictum est) iniūstè denegaueris. Hoc quidem cui détert apparet ex altis nostrarum altercationum iudiciis, in quibus licet mei iuris non essem, aliquid quotidie præter æquum & bonum innouabas, quod facere iisdem pendentibus non debebas: accedit & illud quod Iurisperiti dicunt, Bona fides non patitur, vt idem bis exigatur. Quod in hoc ita pueriliter erraueris, vix ac ne vix quidem in aliis erroris periculum euitabis, tibi que haud fiet iniuria, si eò tanta dementia reuertatur, vnde est profecta. Intumescas quantum possis, insanias quoad velis, de me hoc vnum duntaxat poteris euomere, quod quondam iratus Achilles dixit de Apolline,

Leſisti me Phœbe Deorum pefſime, certe

Vindictam cupiam, ſi tantum uirium adeffet.

Maiora de his aliisq; rebus dicerem, ni Salinenses (quibus plurimū debui, & adhuc debere non recuso) aliqua ex parte offendere prælagirem, à quibus homo nulli Hagitiosiſſimo ſecundus fuit receptus, eo videlicet orationis genere, quo multa erant sapienter, acutè, & grauiter significata. Non reprehendo ſi id per ſex menses à diuersis grammaticorum exemplis (& malè) cōpilaueris, totidemq; repetieris, ſed quid dicendo grauiter pecaueris, cum tu mutus aliquādiu factus papyrum inuercundè ē ſinu extraxeris. Nam Zenonē Stoicorum principem dicere ſolitum accepimus, philoſopho dignum minimè eſſe id verbū, quod antè probationem non fuſſet mente cogitationeq; instinctum.

stin&um. Ibi reuera plus elaborasti, hoc vnum af-
 firmare possum quā in illa oratione Isocrates quæ
 viginti talentis licita fuit, aut in animalium histo-
 ria Aristoteles, quam quadringentis aureorum mi-
 libus & octoginta Alexander magnus redemit. O
 fælix fælix de Pœmis iuuenilis ætas, & vrbs in-
 clyta consilio, mœnia Dardanidū eodem superas,
 postquām tuas similitates & ineptias quæ sunt à
 Gadibus vsq; ad Gangē, in terras à se si non pro-
 cul, aliquo saltem interuallo remotas, alegauit:
 nocentēmq; (non tamen verberibus cœlum) abi-
 re coegit, ut maius beneficium cōferreret, si anima
 ab imperitia, quām corpus à morbo liberaret: quā-
 doquidē tua peior sit quām canū natura, qua no-
 tos & ignotos tibi fore putas inimicos: hoc post-
 quam iuuentuti notum erit, tuam viuendi consue-
 tudinem euitabit. Antequam finem dicendi faciā
 hoc vnum tuis oculis subiiciam, quod decet viros
 probos semper res magnas & præclaras aggredi,
 bonāmque spem sibi proponere, quemcunque au-
 tem euentum Deus dederit, generosè perferre.
 Hæc habui (ô morum magistelle) quæ de tua te-
 meritate, ignorantia & malitia dicere, partim quod
 timerem ne tua res vbi perfloruisserent breui tem-
 pore contabescerent: optabilius est enim valetu-
 dinem prosperā retinere ne pereat, quām pereun-
 tem recipere: partim quod apertè odiſſe magis sit
 ingenuum, quām simulata fronte sententiam oc-
 cultare, iuxta illud Ciceronis dictum, Nulla per-
 nicias vitæ maior inueniri potest, quām in malitia
 simulatio intelligentiæ. Et breuius quidem, quām
 dicendi materia postularet, verūm hoc plurimum

me sollicitabat, ne inciderem in vitium loquacitatis, quod s̄æpen numero tibi obiiciebā. Quantumuis illud agere mihi non esset proprium, sed misereri promptissimum: magisterio tamen tuæ crudelitatis didici, quod natura non dedit mihi nascenti, factus sum quod non eram, & in contrarium nunc est quod aliquando præstabam. Quapropter peto & quæso, si bene quid de te merui, aut hic noster labor qualiscumque sit, gratus tibi potissimum fuit, ne (cùm seruiles sint homines nisi de futuro solliciti) nouum honorē posthac affectare velis, priusquam amicum fidelem quæsieris cum quo tua cōsilia cōmunices: patronūmque aliquem elegeris, cui (sicuti quondam Alcibiades Socrati) omnia tua vel charissima quæcunque illa fuerint, liberè commendes, quorum tanta sit etiam apud omnes eruditos aestimatio, tanta auctoritas & facundia vt illis refragari nemo audeat.

*Serò sapiunt Phryges.
Noli ideo altum sapere.*

F I N I S.

